

Växtgeografiskt bidrag till Skandinaviens flora.

Af Sv. MURBECK.

I Prof. HAUSSKNECHTS arbete, Monogr. d. Gatt. *Epilobium*, Jena 1884, hafva, ss. äfven af referat i Bot. Not. 1884 p. 189 ff. kan ses, flera skandinaviska arter blifvit annorlunda och, ss. det tillräckligt visat sig, mera riktigt begränsade än i våra handböcker är fallet. I samma arbete hafva äfven en mängd uppgifter om förekomsten på vår halfö meddelats, hvilka med undantag för en af arterna synbarligen grunda sig uteslutande på af förf. sedda expl. och således få anses fullt tillförlitliga. Vid granskning af de samlingar utaf släktet, som tillhöra dels Riksmuseum samt de botaniska museerna i Upsala och Lund dels flera privata personer, hafva ytterligare en mängd fyndorter antecknats af mig. Enligt beräkning kommer vid annat tillfälle en sammanställning att göras, dock i mycket hopträngd form, hvarföre de här meddelas för att icke till största del gå förlorade. — Till dessa fyndorter bifogas några andra, nästan uteslutande skånska (provinsnamnet därför oftast icke utsatt), samt några få anmärkningar om en och annan form.

Icke utsatta auktorsnamn äro desamma som i HARTMANS Fl. 11 uppl.

Petasites albus. Ugglarp Bonderup s:n; Rödde Everlöf s:n.

Centaurea Scabiosa f. *discoidea* UECHTR. Skabersjö.

Carduus acanthoides × *crispus*. Vittenbjer nära Klågerup; Bonderup; Malmö; Källby och Trolleberg nära Lund; mellan Flädie och Fjelie; mellan Axeltofta och Landskrona.

Cirsium oleraceum v. *amarantinum* (LANG) (v. *atrosanguineum* Mort.). Ramlösa station.

C. oleraceum × *palustre*. Vid Tryde-ån SV. om Ramsåsa, 1883.

Lappa nemorosa (LEJ.) KOERN. Temligen allmän i södra Skånes skogstrakter, såsom vid Svaneholm; Tärnö; Börringe; S. Lindholmen; Gillesgrufvan; Bökebergsslätt; Roslätt; Torup; Hyby; Toppelagård; Heckeberga. Förekommer deremot icke på de öppna slåtterna i SV. Skåne, hvarföre lokalerna Lund och Malmö förefalla tvifvelaktiga.

Hypochaeris glabra. Mellan Hyby och Torup; Heckeberga; Genarp.

Campanula Rapunculus. Genom felbestämning har en Camp.-form, som af mig insamlats vid Greflunda i Ströo s:n åren 1875 och 1877 (Jfr. F. ARESCH. Skånes Fl., 2 uppl.), hänförts till denna art. Exemplaren äro temligen ofullständiga men tillhöra dock uppenbarligen *C. patula* L., som förut icke anmärkts för Skåne. Den förekom emellertid på konstgjord äng och i enstaka stånd.

Erythraea Centaurium. Mellan Linedal och Gillesgrufvan.

Datura Stramonium. Borstahusen N. om Landskr.; Hildesborg.

Veronica aquatica BERNH.*) *Skåne*: Ystad och Öja mosse (doc. E. LJUNGSTRÖM); Tomelilla; Maglarp och Lilla Hammar (doc. HJALMAR NILSSON); Elisefarm och Rosenlund S. om Malmö; Bulltofta; Arlöf; Alnarp; Åkarps station; Lomma (stud. C. G. LÖWEGREN); Trolleberg; Lund; Ö. Torn; St. Råby; L. Bjellerup; Arendala samt häremellan och Dalby; Fjelie; Flädie; Hoby; S. om Landskrona; Säbyholm; Erikstorp; Hildesborg; Yngsjö (lekt. NEUMAN); Åhus (doc. M. LOVÉN); Österslöf (doc. HJALMAR NILSSON). — *Öland*: Ottenby (kand. TH. PETERSOHN); S. Möckleby flerst.; St. Dalby Kastlösa s:n; Resmo; Hulterstad; Arontorp (Stud. J. JONSSON) och Tvetå i Thorslunda s:n.

f. **dasypoda** UECHTR. *Skåne*: Åkarps station; Lund; Landskrona; Hildesborg. — *Öland*: S. Möckleby; St. Dalby Kastlösa s:n; Hulterstad.

Utricularia vulgaris. Mellan Hasslemölla och Skogsmöllan Veberöd s:n.

U. minor. Roslätt.

Scandix Pecten. I Fl. Scan. p. 55 yttrar FRIES: "In agris ad Wannås lectam accepi, sed adhuc inserta civis." — Förliden sommar anträffade jag i en annan del af provinsen ett dussintal individer af densamma, nemligen mellan Lomma och Alnarp, i kanten af en

*) Närmare redogörelse kommer att lemnas på annat ställe.

rågåker invid den nybyggda jernvägen. Huruvida växten genom den nya fyndorten kan göra anspråk på skånsk medborgarrätt, är kanske tvifvelaktigt, ehuru det å andra sidan icke borde förefalla allt för oväntadt, om den befans ega fast fot någonstädes i SV. eller NO. Skåne, der ju underlaget ofta är starkt kalkhaltigt.

Angelica litoralis. Vid bäcken mellan Arlöf och Segeå.

Pimpinella magna. Svenstorp, N. om stationen.

Falcaria vulgaris. Vid vägen mellan Klågerup och Vittenbjer, på ett inskränkt område men ymnig.

Ranunculus polyanthemus. Kungsmarken; Fågelsång; Krutmöllan.

Cardamine hirsuta. Yddingesjön.

Nasturtium officinale. Göddelöf.

Crambe maritima. Gråen utanför Landskrona (steril).

Hypericum tetrapterum. Vid bäckar och källdrag på sluttningarna af Romele-åsen ganska allmän, såsom vid Ugglarp; Göddelöf; Genarp; Nygård; Östarp; Skogsmöllan; Hasslemölla. Dessutom vid Lyngby slätter; Toppelagård; Assartorp.

H. humifusum. Heckeberga (enstaka exempl.); mellan Svaneholm och Gustaf.

Viola epipsila LEDEB. Hasslemölla Veberöd s:n samt häremellan och Skogsmöllan; V. Tvet; Björnstorp; S. Lindholmen.

V. rupestris SCHMIDT (*V. arenaria* Suecor.). Lokalerna i mel-lersta och V. Skåne torde behöfva granskning.

V. stagnina. Rönnebro, Ormanäs och Lillö vid Ringsjön.

V. canina REICHB. × *stagnina* KIT. Rundt nästan hela Heckebergasjön mycket ymnig.

Dianthus Armeria. Benestad.

Malachium aquaticum. Hasslemölla Veberöd s:n; Heckeberga; Assartorp Lyngby s:n; Torup; mellan Råröd och Bo vid Ringsjön; Säbyholm och Erikstorp N. om Landskrona.

Stellaria pallida PIRÉ. *) *Skåne*: Heckeberga; Bökebergsslätt; Roslätt samt häremellan och Torup; Arlöf; Alnarp; Åhus. Enligt herb.-expl. dessutom vid Kjöflinge, Landskrona och Helsingborg.

Cerastium tetrandrum CURT. är, som bekant, sedan länge känd för några öar utanför Göteborg samt för vissa punkter på Norges vestkust mellan Stavanger

*) Närmare redogörelse lemnas på annat ställe.

och Sognefjord. Denna dess förekomst inom Skandinavien öfverensstämmer ganska väl med utbredningen för öfrigt, i det den, som bekant, finnes på ett par öar utanför Schleswigs vestra kust, på öarne utanför Hannover och Oldenburg, längs kusterna af Holland, Belgien och vestra Frankrike samt på Färöarne och de britiska öarnes kuster. Man har också med rätta kunnat betrakta den som en utpreglad vestlig art.

Då jag därför en gång förliden sommar anträffade den vid Malmö, på en plats mellan slottet och hamnen, var jag till en början föga böjd för att tro den vara beständig härstädes. EL. FRIES anför visserligen i Novit. ed. II p. 134 *C. tetrandrum*, som här betraktas såsom en varietet af *C. semidecandrum* L., för en annan punkt i Skåne, nemligen Hildesborg norr om Landskrona, men då samme förf. i Fl. Scan. p. 98 yttrar tvifvel om den skånska formens äkthet och i Sum. Veg. Scand. p. 161 säger sig hafva samlat tetramera exemplar af *C. semidecandrum*, hvilket möjligen afser denna senare form, bidrog detta icke till att undanrödja misstanken om ett tillfälligt uppträdande vid Malmö. Emellertid befans det, att LILJA i 2 uppl. af Skånes Fl. uppgifver *C. tetrandrum* CURT. just för Malmö, i det den nemligen af C. A. WESTERLUND (enl. bestämning af lekt. LINDBERG) insamlats åren 1861—63 på Ribersborgs strandmarker. I Lunds bot. institutions herb. finnas dessutom exempl. tagna vid Malmö år 1870 af TORSTEN FALCK, hvilket allt synes tyda på, att arten verkligen icke är tillfällig här.

Denna slutsats styrkes för öfrigt deraf, att arten finnes äfven i östra Sverige. HARTMANS uppgift i Skand. Fl. 11 uppl. att *C. tetrandrum* CURT. tagits af H. G. LÜBECK vid Kungshall nära Karlskrona är nemligen fullt riktig. F. SVANLUND har visserligen i Bot. Notis. 1886 p. 8 förnekat detta, men såväl LÜBECKS som SVANLUNDS egna exempl., de senare eti-

ketterade "C. pumilum Curt. β herbaceo-bracteatum FENZL (in LEDEB. Fl. ross.)" etc. tillhöra denna art.

Intressant nog har *C. tetrandrum* CURT. befunnits förekomma äfven på Öland, der man kanske minst skulle väntat sig finna en art, som förefallit så rent vestlig som denna. Vid granskning af Lunds bot. institutions samlingar anträffades emellertid exempl. af densamma från Färjestaden, insamlade år 1882 af doc. HJ. NILSSON, och bland lekt. NEUMANS öländska skörd denna sommar har jag sett exempl. från Röhälla.

Då *C. tetrandrum* CURT. således ofta förvexlats med former, som höra till våra floristers *C. pumilum* CURT., torde det måhända icke vara ur vägen att med några siffror belysa en karakter, som i tvifvelaktiga fall med lätthet kan rådfrågas, nemligen talförhållandena i blomman *):

<i>C. pumilum</i> **)	undersökta c. 300 blr.	100 %	5-tal.
<i>C. tetrandrum</i> , Haugesund (leg. MURB.)	35	51,4	„ „
„ Rote, Jæderen „	48	33,3	„ „
„ Buskär (leg. LINDEB., S. J. NILSS.)	45	57,7	„ „
„ Malmö (leg. T. FALK)	28	67,1	„ „
„ „ (leg. MURB.)	162	22,0	„ „
„ Carlskrona (leg. LÜB.)	24	52,2	„ „
„ Röhälla (leg. NEUM.)	30	10,0	„ „

Af det anförda framgår, att man icke bör allt för högt uppskatta olikheten i talförhållandena hos de båda arternas blommor ***), men att den dock bör anses utgöra en icke oviktig artkarakter, eftersom *C. pumilum* väl kan sägas ega konstant 5-taliga blomkransar. FRIES uppgifver, såsom nämndt, att tetramera blommor kunna förekomma hos *C. semidecandrum*, en art, med

*) Som undersökningen företagits till större delen på pressadt material, afse de anförda talen blott foderkransen, med hvilken dock de öfriga i de flesta fall äro isomera.

**) Exemplaren tillhöra olika former och härstamma från 5 skånska, 2 gotländska, 2 öländska och 2 tyska lokaler.

***) REICHB. grundade, som bekant, på blomdelarnes 4-talighet hos *C. tetrandrum*, släktet *Esmarchia*.

hvilken i hvarje fall *C. tetrandrum* CURT. icke gerna kan förvexlas.

Sedum album L. * *balticum* HARTM. Öland: Hulterstad. — Anträffades på alfwaren i sällskap med hufvudformen, dock endast i ett par tufvor. — Genom den fullständiga saknaden af den för hufvudformen utmärkande rödaktiga färgtonen hos såväl blad och stjelkar som hos blommans samtliga delar samt genom det sparsamma uppträdandet gjorde den vid första påseende intrycket af att vara en albinosform af denna. Å andra sidan voro dock blommorna äfven hos de af mig iakttagna exemplaren märkbart om också icke, såsom HARTMAN uppgifver, dubbelt mindre än hos denna senare, hvarjemte kronbladen voro relativt bredare samt mindre långsamt afsmalnande mot spetsen och knopparne derigenom relativt tjockare och kortare än hos denna, ett förhållande, som möjligen förtjenar undersökas på andra lokaler. — NYMAN har i *Conspect. Fl. Eur.* p. 262 påpekat möjligheten af att i fråga varande form blott är ett klorotiskt fenomen, en förmodan, som dock synes föga sannolik, efter som både de öländska exemplaren och andra (från okänd fyndort), som odlats i Lunds bot. trädgård bibehållit sina egenskaper oförändrade. — Kulturförsök medelst frösädd hafva förberedts och skola möjligen afgöra frågan om formens systematiska värde.

Epilobium adnatum GRISEB. — Denna art har i Skandinavien en vida mer inskränkt utbredning än hvad HAUSSKNECHT i sin monografi angifver. Synes i vårt land fordra en viss kalkhalt hos underlaget och förekommer helst i icke allt för fuktiga åkerdiken på mergelbotten. Är i sydliga Skåne icke sällsynt, men saknas dock i skogstrakterna. — De hittills kända fyndorterna i Sverige äro följande:

Skåne: Rörum; Hvellinge; Hyllie; Malmö; Alnarp; Lund; Sjöstorp; Dalby; Trolleberg; Lomma; Fjelie; Landskrona; Gudmundtorp. — *Öland*: Borgby Mörbylånga s:n; Skogsby; Rosenfors vid Borgholm. — *Gotl.*: Eke s:n; Gannarfve i Hemse s:n; Klintehamn och Sicklings i Klinte s:n; Dalhem s:n; Visby vid Länna etc; L. Carlsön.

I Upsala bot. musei samlingar ligger dessutom ett exempl., samladt af E. FRIES i "Halland". På vissa ark af Herb. norm. f. VIII. n. 42 är vidare *E. Lamyi* F. SCHULTZ blandad med *E. adnatum* GRISEB., som sålunda skulle förekomma vid "Lenna, Linnés Hammarby etc" i Upland. Arten förtjenar därför eftersökas i dessa provinser. — I *Norge* förekommer den icke (Jfr. Bot. Notiser 1885 p. 21).

E. Lamyi F. SCHULTZ. — *Skåne*: Malmö; Sjöstorp; Dalby. — *Öland*: Tveta Thorslunda s:n. — *Gotl.*: Linde s:n; Klinte s:n; Dalhem s:n; Möllgårds i Hörsne s:n; mellan Visby och Länna; Vall s:n. — *Söderml.*: Rosvik och Skjulsta vid Eskilstuna; V. Haninge. — *Upl.*: Vermdön; Ulfsunda; Tibble s:n; Stufsta såg Huddinge s:n; Lindberga Gottröra s:n. — *Vestml.*; Kungsåra s:n.

E. obscurum SCHREB. — Förekommer i motsats mot de nyss nämnda företrädesvis i skogstrakter och helst på urberg.

Skåne: Rörum; Svinaberga Mellby s:n; Bökesåkra Lyngby s:n; Heckeberga; Toppelagård; Genarp; Veberöd s:n mångenstädes; Göddelöf; V. Tvet; Bökebergsslätt; mellan Dalby hästhage och Billebjer; N. om Eslöf; Kulleberga vid Ringsjön; kring Rönneholm; Billinge; Ramlösa; Kulla Gunnarstorp; Broby; Öfvarp; Holmö i Ousby s:n; Hallands Väderö. — *Blek.*: Ronneby i Brunnsparken; Bustorp; Johannishus; Vämö; Ramdala. — *Hall.*: Mellan Himmelslöf och Gropemöllan; nära Stensåns utlopp; Fröböke Breared s:n. — *Smål.*: Markaryd s:n; Götheryd s:n; Algutsboda s:n; Huseby Skatelöf s:n; Vislanda s:n; Ljuder s:n; Gårdsby s:n; Sjösås s:n; Strömsberg vid Jönköping; Johannislund vid Kalmar; Källtorp Förlösa s:n; Klöfdala Järeda s:n; Eknö Vesterum s:n; Alviken vid Vestervik. — *Öland*: Mellan Röhälla och Saxnäs. — *Österg.*: Skackebo Nykil s:n; Oxtorp Tåby s:n; Nykyrke gästg.-gård V. Ny s:n; Åby gästg.-gård, SO. delen; Dvardala Qvillinge s:n; prestgården i Kettilstad s:n; Äng Sunds s:n. — *Vesterg.*: Göteborg; Måsen Korsberga s:n. — *Bohusl.*: Koön vid Marstrand. — *Söderml.*: Brännkärr och Jakobsberg St. Malm s:n; Tullinge. — *Ner.*: Sköllerstad; Kils källa. — *Upl.*: Djurö.

E. anagallidifolium LAM. — *Jemtl.*: Snasahögarne; Handöl Lappkyrka s:n; Storlien; Manshögarne; Frostviken. — *L. Lpm.*: Vallspiken Qvickjock s:n; *T. Lpm.*: Jukkasjärvi; Ryövärimutka Karesuando s:n. — *Norge*: Norfjeldet Hallingdalen; Hovhelderen Sætersdalen; Graasiden på Voss; Ende i Vig; File fjeld; Finden i

Torpen; Trondfjeld nordre Österdalen; Qvalfjeldet Nordlanden; Salt-dalen; Tromsö; Lyngenfjord; Tana.

E. lactiflorum HAUSSK. — *Herj.*: Linsäll s:n; Funäsdalsberget. — *Medpd.*: Timrå vid Indalselven. — *Jemtl.*: Billsåsberget Oviken s:n; Snasahögen; Hålfjellet; Mullfjellet; Storlien. — *Ångml.*: Säbrå s:n; mellan Ramsle och Liden. — *L. Lpm.*: Zäckok. — *T. Lpm.*: Karesuando. — *Norge*: Gausta fjäll; Finden i Torpen; Horungerne Sogn; Værdalen; Qvalfjeldet Nordl.; Saltdalen; Skjæggefjeldet Maalselven; Kafveringtind Lyngseidet; Tana; Laafjordbotten; Fjelbma.

E. alsinefolium VILL. — *Herj.*: Glöte Linsäll s:n. — *Jemtl.*: Rätan; Åsarne; Berg; Snasahögarne; Upland Mörsill s:n; Tana och Hof Alsen s:n; Renfjellet; Raftkålen Hammerdal s:n; Ranåsen i Bremflo s:n. — *T. Lpm.*: Karesuando. — *Norge*: Lomsfjeldene; Foldenfjord; Tana.

— *E. Hornemannii* RCHB. — *Dlr.*: Svartnäs bruk; Dalfors i Ore s:n; Garberg i Elfdalen s:n; Fjättervåla fjell Idre s:n. — *Helsl.*: Arbrå; Stafsätra i Jerfså s:n; Bjuråkers s:n. — *Herj.*: Bäckvallen Elfros s:n; Linsäll s:n. — *Medpd.*: Torps s:n; Parteboda Borgsjö s:n; Nybodarne Hafverö s:n. — *Jemtl.*: Mjösjö Hällesjö s:n; Renfjellet; Frostviken. — *Ångml.*: Ledinge i Långsele s:n; Tåsjöberget. — *V.-Bott.*: Hukis i Pajala s:n. — *P. Lpm.*: Ischak. — *L. Lpm.*: Valli; Storbacken. — *T. Lpm.*: Ryövärinmutka Karesuando s:n; fjellet Waiwanenlaki. — *Norge*: Lyse i Ryfylke; Norfjeldet Hallingdal; Filefjeld; Suulfjeldet vid Aalesund; Saltdalen; Hasvig på Sörö; Skjæggefjeldet Maalselven; Ledebý; Nyborg; Langnæs.

E. adnatum × *parviflorum*. — *Sk.*: Malmö.

E. alsinefolium × *palustre*. — *Dlr.*: Heden i Särna s:n. — *Jemtl.*: Upland Mörsill s:n. — *Norge*: Koppang i söndre Österdalen.

E. Davuricum × *palustre*. — *Lpm.*: Lumbofsky. — *Norge*: Kring Nyborg i Ö. Fnm.

E. Hornemannii × *lactiflorum*. — *Lpm.*: Nedanföör Ripanes vid Torne träsk. — *Norge*: Ramsyjel Bejeren i Nordl.; Skjæggefjeldet Maalselven samt Berlevaag i Fnm.

E. Hornemannii × *palustre*. — *Dlr.*: Garberg i Elfdalen s:n. — *Helsl.*: Stafsätra i Jerfsö s:n. — *Mdp.*: Torp s:n.

E. montanum × *obscurum*. — *Sk.*: Bökesåkra Lyngby s:n; Heckeberga; Toppelagård; mellan Dalby hästhage och Billebjer; Reften. — *Smål.*: Femsjö.

E. montanum × *palustre*. — *Sk.*: Leingaryd.

E. montanum × *roseum*. — *Sk.*: Malmö; Björnstorp; V. Tvet; Dalby hästhage.

E. obscurum × *palustre*. — *Sk.*: Hasslemölla och Skogsmöllan Veberöd s:n; mellan Genarp och Toppelagård; Vålinge; Hallands Väderö. — *Smål.*: Femsjö; Bergqvara vid Vexjö. — *Söderm.*: Ornön.

E. palustre × *parviflorum*. — *Sk.*: Nedraby vid Köpingeån; Klågerup; mellan Genarp och Toppelagård; Veberöd. — *Blek.*: Emmahult.

E. palustre × *roseum*. — *Vg.*: Österplana Vall.

E. parviflorum × *roseum*. — *Sk.*: Malmö; Sjöstorp; Dalby hästhage; Vadmöllan; Kulleberga och Råröd vid Ringsjön; Heljarp söder om Landskrona. — *Blek.*: Sissebäck. — *Öl.*: Vickleby; Resmo; Borgby Mörbylånga s:n. — *Vg.*: Sköfde.

Circaea intermedia. På Romeleåsen längs bäckar vid Rödde, Röddemölla och Hemmestorp Everlöf s:n.

C. alpina. På Romeleåsen mångenstädes, ss. vid Klintadal, Kullaskogen, Hemmestorp, Östarp; Heckeberga; Lyngby slätter.

Agrimonia odorata. Stubbarp Göddelöf s:n; Lyngby slätter.

Poterium dictyocarpum SPACH. Lund på jernvägsvallan vid Sliparebacken.

P. muricatum SPACH (*P. polygamum* W. & K.) — Ett expl. i Lunds bot. musei samlingar, taget af kand. H. TEDIN på Nosaby kyrkogård i Skåne, tillhör denna art. Äfven fr. Snäckgårdet vid Visby har jag sett ex. Är kanske redan teml. spridd i N. Europa.

Rubus suberectus. I skogsmarker längs Romeleåsen temligen allmän såsom vid V. Tvet, Klintadal, Påhult, Heckeberga qvarn, Toppelagård o. s. v.; kring Yddingesjön.

R. Lindebergii. — I Ringsjötrakten mellan Stehag och Råröd samt mellan Kulleberga och Wennberga.

R. cæsius × *idaeus*. Dörröd Veberöds s:n; Dalby hästhage; kring Yddingesjön flerstädes.

Fragaria vesca f. *fruct. albidis*. Vibyholm nära Lund (ett enstaka stånd).

Potentilla procumbens. Mellan Kungsmarken och Ö. Torn. Är enligt exempl. i Upsala Bot. Musei samlingar äfven tagen vid Keflinge (Zetterstedt 1849).

P. erecta (L.) ZIMMTR. f. **stenopetala** n. f. — Petalis $1\frac{1}{2}$ m.m. latis 5—6 m.m. longis, lanceolatis, subapiculatis. — Anträffades försommaren 1884 i ett enstaka stånd vid Bokenäset i Oppmanna s:n.

Lathyrus silvestris β *platyphyllus*. Röddinge.

Vicia cassubica. Björnstorp; Dörröd Veberöds s:n; Rödde Everlöfs s:n.

V. tenuifolia. Mellan Alnarp och Lomma.

Lotus uliginosus. Nedraby vid Köpingeån; Göddelöf; V. Tvet; mellan Stångby och Hoby.

L. tenuifolius. Vid landsvägen mellan Fjelic och Lund.

Melilotus albus. Ramsåsa; Lund; Vallkärra.

M. arvensis. Ramsåsa; mellan Karpalund och Christianstad.

M. officinalis. Landskrona.

Trifolium striatum. Billeberga station.

Sarothamnus Scoparius. Allmän och särdeles frodig i planterad skog på Romeleklint kring Björnstorp, Ugglarp o. s. v. — Ursprungligen sådd.

Ononis campestris. Den uppgift, som i Botan. Notiser 1884 pag. 6 af mig lemnats angående denna arts förekomst på "Romeleklint", är mindre riktig. Den anträffades på slätten nedom åsen i Göddelöfs s:n; uppe på åsens kalkfattiga berggrund, der *O. repens* L. öfverflödar, finnes den icke.

Euphorbia exigua L. β **retusa** ROTH. Blad fram till tvärt afskurna, försedda med en liten spets. Mellan Flädie och Fjelic, bland hufvudformen.

Mercurialis annua. Landskrona, på ballast.

Rumex conglomeratus. Längs Köpingeån nästan hela vägen mellan Svenstorp och Benestad ganska ymning, dessutom vid tegelbruket S. om Fyledal; SV. om Malmö i diken flerstädes; Alnarp (ett enstaka expl. på ett fuktigt ställe i parken 1884).

Rumex maritimus. Lund; Skabersjö.

R. crispus $\times$ *palustris*. Lund, SO. om staden; Lomma flerstädes; Fjelic.

R. obtusifolius $\times$ *palustris*. Alnarp; Lund på S:t Peders Kl:s kyrkogård.

Fagus silvatica var. **repanda** LANGE. — Under en utflykt till Ringsjön sommaren 1883, i sällskap med D:r E. LJUNGSTRÖM, observerades i ett skogsbryn ungefär midt emellan Råröd och Bo samt helt nära intill stranden af sjön ett i flera hänseenden rätt egenomligt bokträd, som oakadt vissa afvikelser torde böra hänföras till nämnda, af Prof. LANGE beskrifna

form (Botan. Tidskrift 3 Bind, 2 H., 1869, pag. 86—87). Tyvärr kunde föga uppmärksamhet egnas åt detsamma, och blott ett par små qvistar medfördes. Hos dessa äro emellertid bladen, af hvilka de största uppnå en längd af 92 och en bredd af 64 mm., i öfverensstämmelse med LANGES beskrifning icke, såsom hos hufvudformen vanligen är fallet, tydligt småtandade med ofta ganska spetsiga tänder utan i kanten bredt och oregelbundet bugttandade med vanligen grunda, stundom dock temligen djupa inbugtningar. De sekundära nervernas antal är betydligt vexlande och till följd af oregelbundenheter i nerveringen ofta svårt att bestämma men synes dock hos ett af de största bladen böra uppskattas ända till 10 eller 11 på hvarje sida. Från LANGES beskrifning eger den afvikelsen rum, att sekundärnerverna i de flesta fall utlöpa i tänderna, såsom hos hufvudformen, sällan deremot i inbugtningarna mellan dessa.

Prof. LANGE nämner intet om nerveringen för öfrigt, ej heller om bladskifvans form. Hos det af oss anträffade individiet är de större nervernas groflek påfallande, hvarjemte de sekundära dels sakna det strängt rätliniga förlopp, de ega hos hufvudformen, dels äro mycket olikstora, så att några förlora sig redan på halfva vägen mot bladkanten, under det att andra äro synnerligen kraftiga och ofta utsända mer eller mindre grofva tertiära grenar. Den hos hufvudformen särdeles skarpa skilnaden mellan medelnerven och de sekundära nerverna å ena sidan samt det fina ådernätet å den andra är således här nästan utjmnad. Bladskifvans bas är mer afrundad och spetsen kortare och mer trubbad än hos hufvudformen. Dessutom vill jag framhålla, huru som vi båda funno trädets hela habitus i hög grad frappant, i det att de knotiga grenarne bildade en krona, som snarare påminte om ekens än om bokens.

Callitriche stagnalis. På Romeleåsen ganska allmän, ss. vid Genarp; Husagårdarne; Hasslemölla; mellan Hemmestorp och Östarp etc.

C. polymorpha. Hasslemölla; mellan Hemmestorp och Östarp.

C. hamulata. Björnstorp.

Orchis latifolia. Börringe; S. Lindved.

Epipactis latifolia. Röddinge; Svaneholm; mellan Torpa klint och Stenbrottshuset nära Öfveds kl:r; V. Tvet.

Alisma ranunculoides. Hammarsjön midt för Viby station.

Calla palustris. Mellan Hasslemölla och Skogsmöllan Veberöd s:n; Fjällfotásjön.

Scirpus Tabernæmontani. Arlöf; Lomma; kring V. Ringsjön mycket ymnig; Landskrona; Åhus.

Carex riparia. Höjeå vid Lomma.

C. paludosa. Göddelöf.

C. Buxbaumi. Kungsmarken nära Lund.

C. elongata. Bökebergsslätt; Heckeberga; Toppelagård; N. Ugglarp Bonderups s:n.

C. disticha β **floribunda** PETERM. — Ax öfverhängande, nedre småax aflägsnade från hvarandra, de mellersta med ♀-blr nedtill, de öfre ♂. *Sk.*: Yddingesjön.

C. divulsa. Kring Yddingesjön.

C. paniculata. Östarp Everlöfs s:n; Hasslemölla samt häremellan och Skogsmöllan; N. Ugglarp Bonderups s:n.

Schedonorus sterilis. Flädie; bron öfver Saxån.

S. erectus. Mellan Arlöf och Alnarp.

Airopsis caryophyllea. Gillesgrufvan och Linedal.

Polystichum Thelypteris. Svaneholm; Toppelagård.

P. dilatatum. Björnstorp; Heckeberga qvarn.

Struthiopteris germanica. Kullaskogen på Romeleklint.

Equisetum hiemale. Stubbarp Göddelöfs s:n; Lyngby slätter.

Lärda sällskaps sammanträden.

Botaniska sektionen af Naturvetenskapliga Studentsällskapet i Upsala.

Den 12 Okt. 1886.

Kand. C. TH. MÖRNER förevisade några Carices:
dels några anmärkningsvärda former såsom *C. Pseudo-Cyperus* f. *acrogyna*, *C. flava* och *Oederi* med endast honax, *C. hirta* f. *cladostachya* med hvarje honax sammansatt af 10—12 smärre ax från Sörml.: Hall nära Södertälje;

dels *C. helvola* från Sörml. Vesterljungs s:n, Dalbyö och *C. divulsa* från Upland, Järfva järnvägsstation samt Sörml. Vesterljungs s:n, Dalbyö.

Herr A. G. KELLGREN meddelade om "Pilæ lacustres".

Under förra sommaren hade föredr. i Kälksjön, Fryksände s:n i Värmland, funnit ett slags egendomliga klot- eller äggformiga bildningar. De voro af ytterst vexlande storlek från $\frac{1}{2}$ fot till $\frac{1}{2}$ tum i genomskärning, och tycktes bestå af ett tagelliknande material. Vid närmare undersökning befunnos de hufvudsakligen bestå af döda till största delen bladlösa moss-stjälkar. På grund af de få stjälkar, hvilka ännu hade blad i behåll, kunde flere arter af de vanliga vattenmossorna urskiljas såsom *Dichelyma falcatum*, *Distichium capillaceum*, *Hypnum exannulatum* och *H. rusciforme* samt ett stycke af den på bärgväggar växande *Leptotrichum flexicaule*. Dessutom funnos sparsamt inblandade andra växtlämningar såsom tallbarr, grässtrå m. m. Den del af sjön, där bollarne företrädesvis funnos, hade långgrundt sluttande sandbotten. Bollarne, hvilkas yttre buro tydliga tecken till nöt-

ning, äro antagligen bildade på det sätt, att större eller mindre delar af ett mosstäcke, som på ett eller annat sätt blifvit lösryckta, af vågorna rullats fram och tillbaka på den långgrunda sandbotten och därunder antagit en rundad form samt möjligen äfven upptagit andra växtlämningar, som fastnat i densamma.

Bildningar fullkomligt likartade med ifrågavarande, ehuru till större delen bestående af baststrängar och andra lämningar af kärleväxter, finnas i härvarande museum under namn af "pilæ lacustres", insamlade i Östergötland af Prof. v. Post.

På Medelhafsstränderna uppkastas äfven dylika bollar, som hufvudsakligen bestå af en *Zostera* och ett närstående slägte, och af *Endlicher* i *Enchiridion botanicum* blifvit beskrifna under namn af "pilæ marinæ".

Den 26 Okt. 1886.

Fil. Lic. H. STRÖMFELT meddelade Iakttagelser öfver fanerogam- och ormbunkvegetationen vid Norges sydvestra kust.

Under Juli månad sistlidne sommar besökte föredr. denna trakt i algologiskt syfte och hade då tillfälle att äfven egnå någon uppmärksamhet åt de högre landväxterna.

De af föredr. besökta lokalerna kunna lämpligen sammanfattas inom trenne områden:

1. Den *skoglösa kusttrakten* närmast kring Hauge-sund, der marken uteslutande upptogs af åkrar och ängar, der och hvar afbrutna af uppstickande berg-hällar och -backar. Den förherskande bergarten är här, liksom i hela kuststräckan från Stavanger upp till yttre Hardanger, en lös, lerhaltig, lätt vittrande "glinsende skifer".

Öfver vegetationen på hård, kuperad ängsmark i stadens närhet lemnades följande på platsen uppgjorda förteckning:

a. *allmänna och ymniga*: *Centaurea nigra*, *C. decipiens*, *Hypochæris radicata*, *Gentiana campestris*, *Euphrasia officinalis*, *Rhinanthus major*, *Plantago lanceolata*, *Bunium flexuosum*, *Cerastium vulgatum*, *Potentilla Tormentilla*, *Lotus corniculata*, *Trifolium pratense*, *Anthyllis vulneraria*, *Polygonum viviparum*, *Rumex acetosa*, *Cynosurus cristatus*, *Briza media*, *Holcus lanatus*, *Anthoxanthum odoratum*.

b. *ställovis ymniga*: *Antennaria dioica*, *Arnica montana*, *Leontodon autumnalis* β *Taraxaci*, *Primula acaulis*, *Ranunculis acris*, *Polygala vulgaris*, *Silene inflata*, *Hypericum quadrangulum*, *Sanguisorba officinalis*, *Vicia Orobus*, *Poa pratensis*, *Aira flexuosa*.

c. *spridda*: *Achillea Millefolium*, *Succisa pratensis*, *Galium palustre*, *G. verum*, *Campanula rotundifolia* med var. *arctica*, *Veronica officinalis*, *V. Chamædryis*, *Geranium silvaticum*, *Viola canina*, *Alchemilla vulgaris*, *Orobus tuberosus*, *Vicia Cracca*, *V. sepium*, *Trifolium repens*, *T. medium*, *Orchis maculata*, *Luzula campestris*.

d. *enstaka*: *Senecio Jacobæa*, *Cirsium palustre*, *Hieracium Pilosella*, *H. floribundum* *), *Taraxacum officinale*, *Prunella vulgaris*, *Plantago maritima*, *Armeria maritima*, *Cerefolium silvestre*, *Pimpinella Saxifraga*, *Melandrium silvestre*, *Rosa tomentosa*, *R. canina*, små buskar af *Quercus Robur*, *Corylus Avellana*, *Salix aurita*, *S. repens*.

På berghällarne, i synnerhet närmare hafsstranden, öfverflödade *Sedum anglicum*, och på åkrarne (bland vårsäd) voro *Fumaria media* och *F. officinalis* ej sällsynta.

---

*) Alla andra Hieracier äro utelemnade; vissa arter voro mycket allmänna.

2. De delvis med omväxlande löf- och tallskog beklädda uddarne och öarne söder om Hardangerfjordens mynning. Här besöktes Valestrandslandet vid Valevaag, Halsenön, Mosterön, Spidsön, delar af Bömmelön samt den vester om den sistnämnda i yttre hafsbandet belägna ön Gjætung.

Inom detta område beskrefvos särskildt följande formationer:

a. *barrskogen*: denna bildas uteslutande af tall, bland hvilka förekomma spridda exemplar af *Ilex Aquifolium* samt dessutom nästan endast *Juniperus*, *Vaccinium* *Vitis idæa*, *Cerastium vulgatum*, *Galium saxatile* samt på öppnare ställen *Calluna* och *Hypericum pulchrum*.

b. den vanliga småväxta och glesa *löfskogen*, bildad af *Betula odorata*, *Sorbus aucuparia* jemte * *Mé-nichii*, *Corylus*, *Quercus*, *Salix Caprea*, *Viburnum*, samt h. o. d. *Ilex*, *Sorbus Aria*, *S. hybrida*, *Cratægus monogyna* (stundom trädartad), *Prunus Padus*, *Rhamnus Frangula* samt buskar af *Rosa*-arter, *Rubus fruticosus* och *R. Selmeri*. På ren buskmark växte talrikt *Hera-cleum australe* samt på skuggiga ställen *Convallaria majalis*, *C. verticillata*, *Allium ursinum*, *Lactuca muralis*, *Melandrium silvestre*, *Stachys silvatica*, *Mercurialis perennis*, *Chrysosplenium oppositifolium* (vid nedsippande bäckar), m. fl. På backsluttningar trufdes *Digitalis* och *Rosa pimpinellæfolia*. Bergväggarne voro vanligen klädda med *Hedera Helix*, som här ofta blommar och sätter frukt; på gräsbeväxta klippafsatser förekommo *Arabis hirsuta*, *Valeriana officinalis*, *Luzula silvatica*, *Avena elatior* etc. och i bergsspringorna *Asplenium Adiantum nigrum*, *Trichomanes*, *Ruta muraria* och *septentrionale*.

c. *ängarne* karakteriserades i synnerhet af en mängd *Hieracier*, *Crepis paludosa*, *Hypochæris radicata*, *Leontodon hispidus*, *Centaurea nigra* och *decipiens*, *Cirsium heterophyllum*, *Arnica montana*, *Rhinanthus major*

Bunium, *Primula acaulis*, *Sanguisorba* (ej vid Mostershavn), *Orchis maculata*, *Platanthera chlorantha*, *Gymnadenia conopsea* m. fl. På hårdare mark uppträdde *Vicia Orobus* och *Anthyllis vulneraria* i stor myckenhet.

d. Ljungmarken, som vanligen sträckte sig upp på de naknare bergen och deras afsatser, utmärktes genom *Calluna*, *Erica Tetralix* och *cinerea*, *Juniperus*, *Myrtillus nigra* och *uliginosa*, *Empetrum*, *Hypericum pulchrum*, *Galium saxatile*, *Polygala vulgaris* * *depressa* samt på fuktigare, ofta mossartade ställen *Pedicularis silvatica*, *Cornus suecica*, *Drosera rotundifolia*, *Narthecium*, *Juncus squarrosus*, *Scirpus caespitosus*, *Eriophorum vaginatum*, *Carex binervis*, *Myrica Gale* samt vid bergsrötter *Blechnum Spicant*.

På strandklippor växte *Valeriana*, *Geranium sanguineum*, *Haloscias*, *Cochlearia officinalis*, *Sedum anglicum*, *Rhodiola*, *Agrimonia Eupatoria* jemte åtskilliga af de nyssnämnda ljungmarksväxterna; på strandängar *Scirpus rufus* och i åkrarne allmänt *Sinapis alba*; på torra backar bland sten uppträdde *Senecio Jacobæa* och *Rosa involuta*.

Ett särskildt omnämmande förtjenar vegetationen på den långt vestligt belägna ön Gjøtung, der bl. a. *Bunium*, *Sanguisorba*, *Rhodiola*, *Festuca ovina* var. *vivipara*, *Rosa pimpinellæfolia*, *Sorbus* * *Meinichii*, *Silene inflata* jemte habituellt fullt skild *S. maritima*, *Platanthera chlorantha*, *Pedicularis silvatica*, *Hypericum pulchrum*, *Hedera* och *Hypochæris radicata* anträffades.

3. Den löfskogklädda fjällsidan vid Utne inne i Hardanger.

Fjorden är här temligen smal och fjällen resa sig h. o. d. lodrätt upp från vattenytan till en höjd af 3—4000 fot. *Digitalis* prydde här fjällslutningen ända upp till björkregionen, *Saxifraga Cotyledon* hängde i yfviga klasar utmed de mossklädda klipphällarne. På skuggigare ställen frodades *Impatiens* och *Circæa intermedia*. Från ett par hundra fots höjd upp till

björkregionen var fjällsidan klädd med en skog af *Alnus incana*, i hvars nedre del undervegetationen var synnerligen enformig, blott utgjord af *Digitalis*, *Oxalis*, *Cerastium vulgatum*, *Aira cæspitosa*, *Rumex acetosa*, *Circea intermedia*, (enstaka exemplar af) *Saxifraga stellaris*, *Polypodium Phegopteris* och *Dryopteris*; högre upp tillkommo enstaka rönnar och häggar, *Stellaria nemorum*, *Cardamine silvatica* (närmande sig * *ambigua*), *Veronica serpyllifolia*, *Ranunculus acris*, *Geranium silvaticum*, *Epilobium montanum*, *Fragaria vesca*, *Alchemilla vulgaris* och *alpina*, *Geum rivale*, *Urtica dioica*, *Carex pilulifera* och *palleseens*, *Polystichum spinulosum*, *Aspidium angulare*, *Cystopteris fragilis* och *Struthiopteris germanica*. Föregående utgör en på platsen uppgjord, noggrann förteckning öfver alla kärlväxter, som sågos i nämnda alskog. Vid öfvergången till björkregionen uppträdde utom *Betula odorata* alpina och subalpina växter såsom *Salix lapponum*, *Cornus suecica*, *Linnæa borealis*, *Epilobium anagallidifolium* och möjligen *lactiflorum*, *Gnaphalium silvaticum* och *norvegicum*, *Juncus filiformis*, *Vaccinium Vitis idæa*, *Myrtillus nigra*, *Blechnum Spicant*, *Rhodiola rosea*, *Allosorus crispus* och högt uppe under en brant afsats *Paris quadrifolia*. På de sluttande ängarne nedanför alskogen förekommo bl. a. *Oxyria digyna* och *Centaurea Jacca*, som här ersatte de i yttre Hardanger vanliga *C. nigra* och *decipiens*, hvilka här ej kunde anträffas.

Af det föregående synes, att de s. k. Ilexväxterna, långt ifrån att på denna nordliga breddgrad föra ett tynande lif, tvärtom utgöra en af hufvudbeståndsdelarne i vegetationen; så t. ex. är *Bunium flexuosum* områdets allmännaste umbellat, *Primula acaulis* ersätter fullständigt *P. officinalis*, *Centaurea nigra*, *Digitalis purpurea*, *Sedum anglicum* och *Erica cinerea* gifva hvar och en genom sitt massvisa uppträdande vissa områden en särskild prägel.

En annan egendomlighet, som förorsakas af fjäl-
lens grannskap, är, att åtskilliga alpina växter gå
ända ned till hafskusten, t. o. m. ut på de yttersta
skären, bildande en egendomlig motsats till de i när-
heten stående bok- och Ilexväxterna. Sådana fjäll-
växter äro t. ex. *Rhodiola rosea*, *Alchemilla alpina*,
Arctostaphylos alpina och *Festuca ovina* var. *vivipara*,
samt enligt NORMANS iakttagelse äfven *Thalictrum al-*
pinum och *Saxifraga aizoides*.

Till sist förevisades en samling pressade växter
från de omnämnda lokalerna och lemnades uppgifter
om nya fyndorter för sällsyntare arter. Så hade det
lyckats föredr. att i närheten af Mosterhavn återfinna
den på 1860-talet derstädes anträffade *Asplenium mari-*
num, som växte djupt inne i en bergskrefva, dit hafs-
vågorna vid storm kastade sitt skum. *Sorbus Aucu-*
paria * *Meinichii* träffades på alla öarne vester om
Bömmelfjorden, t. o. m. ute på ön Gjætung, och *Rosa*
involuta fanns utom på Mosterön äfven på Bömmelön
nära Nökling.

Prof. KJELLMAN talade öfver *Pyrola secunda*'s af
skottbyggnaden betingade s. k. "vandring".

Föredraganden visade åtskilliga i midten af juli
månad i norra Upland samlade äldre och yngre ex-
emplar af *Pyrola secunda*. Det största af dessa, hvars
ålder skattades till åtminstone 10 år, hade ett fullt
lifskraftigt primärt rotsystem, en kort, korkbeklädd
hufvudstam med afslutad längdtillväxt och en från
denna utgående radiär skottkrona, bildad af 12 lef-
vande skotts-system. Af dessa hade ett en längd af
1,25 m. och innehöll: 14 lågbladsskott, 36 örtblads-,
10 blomställnings- och 2 af en fruktställning från
fjölåret begränsade med lifskraftiga örtblad försedda
skott; ett annat en längd af 1,10 m. med 15 lågblads-
skott — deraf ett 40 cm. långt — 31 örtblads- 12 blom-
ställnings- och 1 örtbladbärande skott med fruktställ-

ning från fjolåret. Exemplarets hela skottkrona innefattade 58 lågblads-, 142 örtblads-, 32 blomställnings- och 9 örtbladbarande, af fruktställningar från förra året begränsade skott, sålunda tillsammans 183 med funktionerande örtblad försedda skott. Hvardera af dessa bar i medeltal 4 blad, så att sålunda ståndets hela antal örtblad kunde sättas till omkr. 730. Blomantalet kunde uppskattas till omkr. 480.

Föredr. påpekade, att, enligt hvad detta exemplar angaf, den habituella beskrifningen af *Pyrola secunda* i HARTMANS Skandinavians flora vore i hög grad otillfredsställande.

Närmaste anledningen för föredr. att förskaffa sig fullständiga exemplar af växten i fråga hade varit att söka utreda, till hvilken företeelse dess af skottbyggnaden betingade s. k. vandring vore att hänföra. Enligt föredragandens mening vore nämligen äfven i nyare arbeten öfver hithörande ämnen *) under begreppet vandring flere i biologiskt hänseende skilda företeelser sammanförda. Bevis härpå lemnade följande exempel.

Anemone nemorosa uppgifves såsom vandrare på grund af sin skottbyggnad. Dess vandring karakteriserade föredr. såsom en förflyttning af växtståndet, genom hvilken vissa fördelar bereddes detsamma, men som icke behöfde innebära en förstoring af artens utbredningsområde.

Hos *Fragaria vesca* deremot och denna liknande s. k. vandrare betingade skottbyggnaden en förstoring af artens utbredningsområde, men icke någon förflyttning af det groddskottalstrande växtståndet. Detta vore alltså en med "spridningen" närmast beslägtad företeelse.

---

*) Jfr. E. WARMING, Om Skudbygning, Overvintring og Foryngelse. Naturhistorisk Forenings Festschrift. Köpenhamn 1884.

Hos den grupp af "vandrare", hvilken representeras af *Potentilla reptans* och andra arter af detta slägte, hvilkas "vandring" skulle föranledas af de krypande blombärande skotten eller skottsystemen, kunde "vandringen" innebära hvarken en förflyttning af växtståndet eller — åtminstone direkt — en förstoring af artens utbredningsområde *), utan vore väl att uppfatta såsom en med blomningen och fröspridningen närmast sammanhängande företeelse, då den bör leda till blommornas fördelaktiga exposition och öka möjligheten för könsafkommans spridning utanför moderväxtens område.

Pyrola secunda skulle enligt den gängse uppfattningen räknas såsom vandrare äfven sedan det af föredr. visats, att den eger — icke (såsom det antagits) en hastigt döende hufvudrot, utan ett efter all sannolikhet under hela växtens lif fortfarande primärt rot-system och en till ett sammanhängande helt förenad skottmassa. Denna växts vandring skulle sålunda blifva liktydig med en årligen fortgående förstoring och utvidgning af skottkronan och i likhet med "vandringen" hos *Potentilla reptans* innebära hvarken en förflyttning af sjelfva växtståndet eller en utvidgning af artens utbredningsområde, men väl befördra blommornas exposition och föröka sannolikheten för könsafkommans spridning öfver ett större område samt derjemte möjliggöra utvecklingen af en stor örtbladmassa under gynsamma assimilationsförhållanden.

Enligt föredragandens åsigt borde de båda sista skottbyggnadstyperna icke ställas i samband med vandring, *Fragaria vesca's* skottbyggnad uppfattas såsom ledande till spridning, men vandring användas såsom

---

*) Detta senare naturligen under den förutsättning, att dessa skott eller skottsystem icke alstra groddskott. Hos *Potentilla reptans* synes en dylik groddskottbildning vara vanlig i Upsala-trakten Jfr. N. HJALMAR NILSSON, *Dikotyla jordstammar*, separ. ur Lunds Universitets Årsskrift. T. 21; sid. 123.

uttryck för en af skottbyggnaden betingad förflyttning af ett växtstånd likartad den hos *Anemone nemorosa*.

Den 11 Nov. 1886.

Prof. KJELLMAN: om anatomiska karakterers föränderlighet.

Mot SCHWENDENER och den af honom grundade fysiologisk-anatomiska skolan har den anmärkningen riktats, att de vid sitt anatomiska forskningsarbete icke tillmätta det genom arf fortplantade fylogenetiska momentet i växtens byggnad tillbörlig vikt och omfattning, utan låta en växt dels eller en väfnads byggnad vara alltför mycket ett uttryck för det arbete, som växt delen eller väfnaden för närvarande har att utföra. Den åskådning, som dikterat denna — mot åtminstone skolans ledande män helt visst icke berättigade — anmärkning, att nämligen i de nu lefvande växternas byggnad ett fylogenetiskt moment ingår, borde vid allt växtanatomiskt arbete göras gällande och sålunda i hvarje fall försök göras att utreda, huru mycket i en växt dels eller en väfnads struktur faller inom den fylogenetiska utvecklingen, huru mycket som är att anse såsom betingadt af det arbete, som skall utföras.

Ledd af ett sådant syfte hade föredr. undersökt fruktskäftens allmänna byggnad hos dels efter spalier dels på säng växande exemplar af en under namn *Cucurbita melanosperma* i botaniska trädgården i Upsala odlad gurkväxt. Blomskaften äro byggda för ledning och böjningsfasthet. De ledande väfnaderna utgöras af de kraftiga bikollaterala kärlnippena och det mäktiga, tunnväggiga grundväfnadsparenkymet; böjningsfastheten frambringas af dels ett större antal tunna, men temligen breda subepidermala kollenkymsträngar, dels af en tunn, i primära barken liggande bastmantel.

Då hos exemplar odlade efter spalier de mognande frukterna blifva hängande komma de under utbildning varande fruktskaften att påverkas icke blott af en böj-kraft utan äfven och i högre grad af en slitkraft, mot hvilken nödig hållfasthet följaktligen måste utbildas. Detta bärande arbete pålægges det ledande grundväfnadsparenkymet. Detta får sålunda en dubbel funktion och utbildas äfven i öfverensstämmelse härmed genom att antaga en byggnad, som hvad cellväggarne beträffar närmast liknar sklerenkymets (stencellväfnadens).

Då denna fruktskaftens byggnad väl på goda grunder kan anses såsom den för växten naturliga och genom arf sig fortplantande, så var det ju möjligt att antaga, att den så fixerat sig, att den skulle framträda äfven i sådana fall, då växten tvangs att växa nedliggande och då sålunda de under utbildning varande fruktskaften icke kommo att påverkas af en slitkraft. Så hade dock föredr. funnit icke vara fallet. Fruktskaftens grundväfnadsparenkym bibehåller då ända till fruktmognaden den ledningsstruktur, som karakteriserar blomskaftet, så att sålunda fruktskaftets byggnad hos denna växt modifieras i öfverensstämmelse med det fordrade arbetet.

Kand. J. A. O. SKÅRMAN föredrog Om Salixfloran på Klarelfvens stränder.

Med understöd af det Linnéanska resestipendiet hade föredr. förliden sommar företagit en resa i Värmland längs Klarelfven, från Karlstad till Dalby, stiftets näst nordligaste socken; och meddelades denna gång några af de derunder vunna resultaten.

Salixfloran befinnes i allmänhet jemförd med den, man möter i det öfriga landskapet, synnerligen rik och erbjöd på många ställen ett utseende af frodighet, hvartill föredr. utom elfstränderna ej funnit något motstycke. Denna egenskap hos densamma, som i

första hand väcker uppmärksamhet, har sin grund i strändernas beskaffenhet. Under större delen af sitt lopp framflyter nemligen Klarelfven öfver en bädd af temligen lös sand, i hvilken den efter hand skurit sig ned, så att den nu på många ställen bildar en ränna med brant sluttande sidor. Vid tiden af högt vattenstånd fortgår detta utskärningsarbete, stränderna undermineras och stora massor af sand lösas och spolats med af elfven. Vid inträdande vattenförminskning bildas mångenstädes af detta mäktiga material grund och bankar, å hvilka sedermera Salixvegetationen med förkärlek slår sig ned. Då på detta sätt för hvarje år en mängd nya lokaler af större och mindre utsträckning anvisas åt den raskt uppväxande formationen, är lätt inseedt, att en individrik Salixflora här måste komma till stånd.

Det är emellertid ej blott genom sin individrikedom utan äfven genom sin sammansättning som denna flora utmärker sig. Sålunda träffar man här tvenne arter, hvilka helt och hållet saknas i det öfriga Värmland; dessa, som redan härigenom äro af intresse och dertill genom den ymnighet, hvori de uppträda gifva en särskild prägel åt Salixvegetationen i dessa trakter, äro *S. triandra* L. och *S. daphnoides* VILL. Deras säregna förekomst uteslutande längs den midt igenom landskapet framflytande elfven tyder på en norsk härstamning, och det antagandet, att de ursprungligen invandrat från Norge, är särskildt berättigadt i fråga om *S. daphnoides*, hvilkens hastiga utbredning derjemte visar, att denna invandring måste hafva skett i en jämförelsevis mycket sen tid. Denna art är nemligen ej från Värmland bekant längre tillbaka än sedan 1849*); äfven om den fans der förut, måste det väl i alla händelser hafva varit högst sparsamt, då det

---

*) Se Bot. Not. för samma år. Ett nytt växtställe för *Salix daphnoides* VILLAS af C. A. AGARDH.

knappast är antagligt, att en så utmärkt och karaktéristisk art, derest den förefunnits i någon betydighet, skulle kunnat undgå botanisters uppmärksamhet. Sedan denna tid har den vunnit en ansenlig utbredning; den anträffades å alla de ställen, der föredr. uppehöll sig, flerestädes i stor ymnighet, och torde numera vara att anse som en af Klarelssträndernas allmännare pilarter.

På grund af den ensidiga riktning, hvori dessa båda *Salices*, hittills åtminstone, här utbreda sig, skulle man kunna tro, att denna spridning till hufvudsaklig del ombesörjes af elfven, som vid islossningen om vårarne och i allmänhet vid högt vattenstånd rycker med sig hela individer eller delar af sådana, hvilka sedan på andra platser normalt fortsätta sin tillväxt eller inbäddade i sanden ge upphof till en riklig skottbildning. Emellertid torde den spridning, som sker på denna väg vara af underordnad vikt i jmförelse med den genom frösädd. Ty att denna är den i regeln förekommande ansåg föredr. framgå deraf, att bankar och flacka stränder, som nyligen höjt sig öfver vattenytan, i allmänhet öfver hela sin yta bekläddes af en ung vegetation, hvilkens härstamning från groddplantor derjemte i några, om ock få, fall kunde konstateras. Vanligen befans i dessa ungsnår — stundom egande en betydlig utsträckning — den ena busken af ungefär samma storlek och utveckling som den andra, och detta kunde påtagligen icke vara fallet, derest de blifvit dittransporterade af elfven från olika lokaler och på olika tider. Men hvarför denna spridning i så fall sker uteslutande i elfvens riktning och ej samtidigt äfven inåt landskapet, torde ej vara lätt att säga. Efter hvad föredr. varit i tillfälle att se, trifvas såväl *S. triandra* som *S. daphnoides* odlade utom elfstränderna förträffligt, och för öfrigt saknas ingalunda lokaler egnade för en *Salix*vegetation i de af elfven genomflutna trakterna.

Hela antalet af föredr. funna *Salix*arter är 13. Ser man efter, hvilka de förherskande och genom sin individmassa karaktersgivande äro, befinnas dessa vara *S. nigricans* Sm. jemte de nyssnämnda *S. triandra* och *daphnoides*. *S. nigricans* är utan jämförelse den allmännaste af alla. Dess utomordentliga variationsförmåga, sträckande sig till alla organ utan undantag, framträder på ett sätt, som måste väcka förvåning. Sålunda hade föredr. på en och samma lokal såväl som på olika, hvilka dock i fråga om jordmån, fuktighet, belysning m. m. föreföllo fullkomligt likartade, funnit *nigricans*-former af det mest skiftande utseende. Åtskilliga sådana förevisades till belysning af den variation, bladens form, storlek och beklädnad, hängeskäftens utveckling och bladighet, hängenas storlek, kapslarnes beklädnad o. s. v. kunna undergå. Endast hos denna art anträffades androgyna hängen. *S. triandra* har större benägenhet än öfriga här uppträdande *Salices* att bilda täta, sammanhängande bestånd, och man finner på många ställen rätt vidsträckta sådana. Det är isynnerhet på de långgrunda, tidtals under vatten stående stränderna och yngsta sandbankarne, der ännu knappast någon växtlighet uppstått, som *triandra* slår sig ned; vanligen stå *triandra*-buskarne i dessa snår så tätt, att nästan intet utrymme finnes för andra kolonister. Ingen af de andra arterna härstädes visar ett sådant beroende af vatten som *triandra*, hvilken nästan alltid håller sig i dess omedelbara närhet och går längre ut deri än någon annan. Anmärkningsvärd är dess ringa benägenhet att variera; trots sin rikliga förekomst håller den sig förvånande konstant. Hybrider eftersöktes förgäfv.

S. daphnoides är vida mindre allmänt förekommande än föreg., men måste i alla händelser anses jemte dem bilda hufvudmassan af *Salix*vegetationen. Den uppträder ej som *triandra* bildande täta snår, utan merendels i enstaka individer, och är ej heller så bun-

den vid fuktighet som denna, tvärtom synes den trifvas äfven på rätt torra lokaler. Med *triandra* delar *daphnoides* deremot egenskapen af ett ovanligt ringa utprägladt variationsbegär.

Såsom visserligen allmänna men genom sitt spridda växesätt vanligen ej förlänande någon särskild karakter åt floran torde man kunna beteckna *S. pentandra* L., *S. caprea* L., *S. cinerea* L., *S. aurita* L. och *S. repens* L.

S. pentandra förekommer i enstaka ex. hela vägen uppåt elfven, ingenstädes i mängd; den varierar rätt betydligt i anseende till bladens form och storlek (de flesta af ANDERSSONS former iakttogos). *S. caprea* öfverensstämmer med föreg. till förekomstsättet. *S. cinerea* och *S. aurita* äro allmännare utan att dock någonstädes uppträda massvis; alla tre variera i högsta grad och förbindas inbördes genom en mängd mellanformer. *S. repens* är den sparsammast förekommande inom denna grupp; liksom *S. caprea* synes den trifvas mindre väl i lösa, fuktiga elfsanden.

De återstående 5 arterna *S. fragilis* L., *S. viminalis* L., *S. Lapponum* L., *S. depressa* L. och *S. phyllicifolia* L. bilda en tredje grupp, som kan sägas vara utan betydelse för floras allmänna utseende. De två förstnämnda observerades endast å några få ställen kring elfvens nedre lopp och voro der med all sannolikhet planterade. *S. lapponum* anträffades sydligast vid Ransäter i form af ett par ytterst småväxta buskar. För öfrigt sågs den vid Edebäck i Råda samt flerstädes i Ny och Dalby sn:r. Vid Slättne i Dalby hybridiserade den med *aurita*. *S. depressa* synes saknas längs elfvens nedre lopp; vid Ransäter, der föredr. fann de första exempl., växte den sparsamt, men blef sedan allmännare längre uppåt. *S. phyllicifolia* är mycket sällsynt; föredr. fann den endast å ett ställe, neml. vid Osebol i Ny s:n *). Den är emellertid uppgif-

*) Här är äfven *S. glauca* L. anträffad; föredr. lyckades emellertid ej finna den.

ven för flere andra lokaler, bl. a. för Tåsängarne i norra Dalby, der den eftersöktes men utan framgång.

Hybrider hade föredr. funnit inalles 12. Af dessa torde en vara ny för Skandinavien, neml. **S. caprea** × **daphnoides** KERN. Den anträffades på flere ställen: först vid Forshaga, Grafva s:n, såsom några mindre träd, vidare vid Dejefors i N. Ullerud, der flere individer af vexlande storlek iakttogos samt slutligen i Råda vid V. Skymnäs. Denna hybrid, som i sin habitus stod än *caprea*, än *daphnoides* närmast, påminner om den förra genom sina i allmänhet breda, ovala eller ovalt-lancettlika, som unga tätludna blad och de håriga, kort skaftade kapslarne, hvaremot *daphnoides*' närvaro röjer sig genom bladens spetsighet, den tätt och distinkt sågade, vanligen glandelbärande omkretsen, undersidans glatthet (stundom kort och glest finhårig) samt de tätblommiga, styfva hängena. Äfven i andra afseenden framträder tydligt den hybrida naturen, och hos några exempl. förefans äfven den för *daphnoides* karakteristiska blå färgen å unga kvistars bark.

Bland mera ovanliga hybrider märkas vidare *S. caprea* × *repens* LASCH (anträffades vid Osebol Ny s:n), *S. caprea* × *nigricans* BRUNNER (på Sandgrundet vid Karlstad samt vid Ransäter), *S. cinerea* × *repens* WMR, *S. cinerea* × *nigricans* WMR (båda vid Dejefors, N. Ullerud), *S. aurita* × *nigricans* (Forshaga, Grafva s:n) samt *S. nigricans* × *repens* HEIDENR. (Ö. Skymnäs, Råda). *S. caprea* × *cinerea* WMR, *S. caprea* × *aurita* WMR, *S. aurita* × *depressa* WMR och *S. aurita* × *repens* (EHRH.) WMR anträffades på flere ställen.

Kand. SKÅRMAN förevisade slutligen en hybrid mellan *Viscaria vulgaris* ROEHL och *V. alpina* (L.) G. DON. samt en *Cardamine pratensis* L. med egendomliga, på en gång genomväxta och fyllda blommor, båda af föedr. funna vid Slättne i norra delen af Dalby s:n.

Den förra, ett särdeles tydligt exempel på hybridbildning, förekom endast i sällskap med *V. alpina*, hvilken här, egendomligt nog, växte uteslutande på de lägsta, af vårflodens öfversvämning färska spår bärande stränderna och holmarne. Såväl *V. alpina* som hybrididen torde vara nya för Värmlands flora.

Den 23 Nov. 1886.

Docenten C. A. M. LINDMAN: Om blomningsföreteelser hos fjällväxterna *).

Fysiografiska sällskapet d. 9 nov. Prof. J. G. AGARDH redogjorde för innehållet af en afhandling om de marina Siphoneerna, hvilken kommer att offentliggöras i Lunds Univ:s årsskrift.

Den 8 dec. Dr O. NORDSTEDT redogjorde för Nya Zeelands Desmidiéflora.

Vetenskaps societeten i Upsala d. 10 nov. Prof. F. R. KJELLMAN höll föredrag om betydelsen och användningen af uttrycket tropisk yppighet och anställde därvid en jmförelse mellan algvegetationens yppighet i olika delar af världshafvet.

Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg d. 6 dec. Till införande i handlingarne antogs en af fil. lic. H. STRÖMFELT författad afhandling "Om Islands Algvegetation".

Vetenskapsakademien d. 10 nov. Sekreteraren inlemnade för införande i bihanget till akad:s handl. en uppsats af doc. C. A. M. LINDMAN "Bidrag till kännedomen om skandinaviska fjällväxters blomning och befruktning".

Den 8 dec. Prof. Wittrock anmälde dels för införande i bihanget till handlingarne en afhandling af kand. ALF. CALMÉ "Om vegetationen å de genom Hjelmarens sänkning bildade nya öar", dels ock för intagande i Öfversigten "Botaniska anteckningar under sommaren 1886" af lekt. L. M. MEUMAN. Densamme framlade derefter och demonstrerade exsiccatverket "Urval af svenska foderbaljväxter" som förärats riksmuseum af utgifvarne doc. B. JÖNSSON och lekt. L. J. WAHLSTEDT.

---

*.) En afhandling rörande samma ämne är antagen till införande i Bihang till K. Vet.-Akad:s Förhandlingar.

Literaturofversigt.

Svensk botanisk literatur 1885.

(Af TH. O. B. N. KROK.)

(Forts. fr. sid. 187.)

NORDSTEDT, O., se Botaniska Notiser för 1885.

OLBERS, ALIDA, Bidrag till kännedomen om fruktväggens byggnad.
— K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 42. N:o 5. Stockholm, s. 95—
119 + tafl. X och XI.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o. — Jfr literaturförteckning för 1884.

OLSSON, P., Jemtlands fanerogamer och ormbunkar, upptecknade med angifvande af växtlokaler. — K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 41. N:o 9 [tryckt 1885]. Stockholm: s. 41—155.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

PERSSON, J., Quercus sessiliflora var. subintegrifolia. — Botan. Notiser 1885: s. 158—159.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering, 8:o.

RUDBERG, AUG., Nya växtlokaler i Vestergötland, meddelade af —. Botan. Notiser 1885: s. 191—196.

[——], Några i historiskt eller annat afseende märkvärdiga träd i Vestergötland. — Tidning för Skaraborgs Län [utg. i Mariestad] 1885: n:o 76—78 A; 148.

[——], Våra växtorakel. — Tidningen Folkbladet [utg. i Skara] 1885: n:o 29—31.

SAMZELIUS, HUGO, se literaturförteckning för 1884.

SCHULTZ, N. J., Spridda växtgeografiska bidrag. — Botan. Notiser 1885: s. 161—168.

STRÖMFELT, H. F. G., Islands kärleväxter, betraktade från växtgeografisk och floristisk synpunkt. — K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 41. N:o 8 [tryckt 1885]. Stockholm: s. 79—124.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

SVENSSON, P., Flora öfver Norrlands kärleväxter, till läroverkens tjänst utarbetad af —. Hernösand. Hernösands-postens tryckeri-aktiebolag. 8:o [XLVIII; 95 s.].

THEDENIUS, K. FR., Tragopogon porrifolio-minor Thed. en ny hybrid, funnen i Stockholm. — Botan. Notiser 1885: s. 156—158.

THEORIN, P. G. E., Några växtmikrokemiska anteckningar. — K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 42. N:o 5. Stockholm: s. 29—48.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

Ungdomsvännen. Vald läsning för ungdom. Fjerde serien. Uppsatser om den organiska naturen. Nionde och tionde häftena: Växtrikets jättar. Palmerna. Ormbunkarne. Svamparne. Stockholm, Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [96 s.].

A n m. Uppsatserna hemtade ur "Läsning för folket".

WARMING, E., *Pedicularis palustris* i vinterstadium; Luftrödder af *Avicennia*; fröken A. Olbers' Undersøgelse over *Geraniacé*frugternes Bygning. — Botan. Notiser 1885: s. 62—63.

På tyska i Bot. Centralblatt, Bd. 21: s. 317—318.

WILLE, N., Kunna växterna upptaga vatten medels sina ofvan jord befintliga organ? — Svenska Trädgårdsföreningens tidskrift 1885: s. 36—43.

Äfven särskildt. Stockholm, tryckt i Centraltryckeriet. Stor 8:o [8 s. + 2 bild. i texten]. — På norska i Naturen 1885: s. 81—85. Kristiania. 4:o. — Referat af Lundström Axel N., Pflanzenbiologische Studien. I.

——, Bidrag til algernes physiologiske anatomi. Med 8 tavler og flere [A—P] tabeller. Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 4:o [104 s.]. — Sv. Vet.-Ak. Handl., bd. 21. N:o 12.

Äfven särskildt. — Föregående meddelande i Botan. Notiser 1885: s. 60—61 och Bot. Centralblatt, Bd. 21: s. 282—284; 315—317.

WITTRÖCK, V. B., Om några sällsynta svenska fanerogamers geografiska utbredning. — Botan. Notiser 1885: s. 58—60.

På tyska i Bot. Centralblatt, Bd. 21: s. 252—253.

——, En ny varietet af tranbärsbusken. *Oxycoccus palustris* Pers. var. *citiformis* Wittr. nov. var. — Botan. Notiser 1885: s. 170—171.

På tyska i Bot. Centralblatt, Bd. 23: s. 234.

——, *Delectus fructuum cum seminibus maturis quos museum botanicum Stockholmiense pro mutua commutatione offert*. Stockholm, Isaac Marcus' Boktr.-Aktiebolag. 8:o [7 s.].

Ö[BTENBLAD], TH., Om skogsträdens frösättning och föryngring i fjelltrakter. — Skogsvännen 1885: s. 5—9.

(Biografier, bibliografi, m. m.)

DÜBEN, GUST. V., Peter Fredrik Wahlberg. Professor, Vetenskapsakademiens sekreterare. — Lefnadsteckningar öfver K. Sv. Vet.-Ak:s efter år 1854 afl. ledamöter, bd. 2, häft. 3: s. 531—555.

KROK, TH. O. B. N., Svensk botanisk litteratur 1884. — Botan. Notiser 1885: s. 131—141.

Äfven särskildt. Lund, Fr. Berlings Boktryckeri och Stilgjuteri. 8:o [11 s.].

ÄHRLING, EWALD, Om Karl von Linné, Linné d. y., Linnean Society of London, Linnéska institutet, Linnéska samfundet och Linnéska samlingarna. Stockholm, Gernandts boktryckeri-aktiebolag. 8:o [13 s.].

Ur Nordisk Familjebok etc., bd. 9.

(Exsiccat.)

LINDBERG, C. J., Herbarium Ruborum Scandinaviæ. Fasc. II. N:o 27—52. Göteborg. fol. [1 s.].

SILLÉN, O. LEOPOLD, Musci frondosi Scandinaviæ exsiccati. Fasciculus II. Gevaliæ MDCCCLXXXIV. Ahlström & Cederberg. Fol. [3 s. + n:o 301—506].

WITTROCK, VEIT BRECHER, Erythrææ exsiccatæ quas distribuit —. Fasc. II (N:is 13—25). Stockholmæ typis excudit Isaac Marcus' boktr.-aktiebolag. Fol. [2 s.: tit. + index].

Redogörelse för jemte figurer ur detta exs. lemnas af utg. i Botan. Notiser 1886: s. 65—71. — På tyska i Bot. Centralblatt, Bd. 26: s. 315—319.

B. I Utlandet tryckta uppsatser.

FORSSELL, K. B. J., Die anatomischen Verhältnisse und die phylogenetische Entwicklung der Lecanora granatina Sommerf. — Botan. Centralblatt, Bd. 22: s. 54—58; 85—89.

HAUPT, F., Ueber den anatomischen Bau der Stämme und der unterirdischen Stolonen. — Botan. Centralblatt, Bd. 23: s. 234—235.

KINDBERG, N. C., Révision critique des Bryinées pleurocarpes. — Cherbourg, soc. des sc. nat. et mathém., mém., tom. 24 (1882—på omslaget: 1884): s. 321—334.

—, Table analytique des Mousses pleurocarpes européennes. — Revue bryologique, ann. 12: s. 24—31.

NATHORST, A. G., Nachträge zu den "Notizen über die Phanerogamenflora Grönlands im Norden von Melville Bay (76—82°)". — A. Engler, Botan. Jahrbücher, Bd. 7: s. 131—132.

WARMING, E., Biologiske optegnelser om grønlandske planter. — Botanisk Tidsskrift, Bd. 15: s. 151—206.

Äfven särskildt. Hoffensberg & Traps Etabl. Kjöbenhavn [utan år]. 8:o [56 s. + 16 fig. i texten].

WILLE, N., Ueber Chromulina-Arten als Palmellastadium bei Flagel-
laten. — Botan. Centralblatt, Bd. 23: s. 258—263.

Äfven särskildt. Druck von Friedr. Scheel in Cassel. — 8:o [6 s.].

——, Ueber das Assimilationssystem der Algen. — Botan. Cen-
tralblatt, Bd. 23: s. 264—265; 296—298.

——, Siebhyphen bei den Algen. — Deutsch. botan. Ges. Berichte.
Jahrg. 3: s. 29—31 + Tafl. V:e.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

——, & ROSENINGE, L. KOLDERUP, Alger fra Novaia-Semlia og
Kara-Havet samlede paa Dijmphna-Expeditionen 1882—83 af
TH. HOLM, bestemte af —. Kjøbenhavn. Bianco Lunos Kgl.
Hof-Bogtrykkeri (F. Dreyer). 8:o. — Særtryk af "Dijmphna-
Togtets zoologisk-botaniske Udbytte".

Wille, N., Phycochromophyceæ, Chlorophyllophyceæ & Fucoidæ:
s. 3—12 + tab. XIII—XIV.

Tillägg.

LINDMAN, C. A. M., Om postflorationen och dess betydelse såsom
skyddsmedel för fruktanlaget. Akad. Afh. . . . i Upsala . . .
för filos. gradens erhållande . . . d. 27 Sept. 1884. Stockholm,
1884: Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 4:o
[tit.: 81 s. + IV tafl.].

Ur K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bd. 21.

SEGERSTEDT, ALBREKT, Naturlära för folkskolor och nybegynnare,
utarbetad och uppställd efter normalplanen Sjunde upplagan.
(Med 94 träsnitt och hänvisningar till lärobok för folkskolan).
Stockholm, tryckt hos A. L. Normans boktryckeri-aktiebolag,
1884. 8:o [144 s.].

Växtriket: s. 52—75 (—77).

Bihang.

Utländingar i Sverige tryckta botaniska skrifter 1885.

α. Original.

BOLDT, ROBERT, Bidrag till kännedomen om Sibliens Chlorophyllo-
phyceer. — K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 42. N:o 2. Stockholm:
s. 91—128 + tafl. V—VI.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. Stockholm. Kongl. Bok-
tryckeriet. 8:o.

HOLM, TH., Recherches anatomiques et morphologiques sur deux
monocotylédones submergées (*Halophila Baillonii* Asch. et Elo-

dea densa Casp.). Avec 4 planches. Stockholm. Kongl. boktryckeriet. P. A. Norstedt & Söner. 8:o [24 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang, bd. 9. N:o 13.

Äfven särskildt.

JENSEN, C., *Fontinalis longifolia* nov. sp. [från Island]. — Botan. Notiser 1885: s. 83—84.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

KAURIN, CHR., *Bryum versicolor* funden i Norge. — Botan. Notiser 1885: s. 361.

NORMAN, J. M., *Nova genera et species Lichenum Floræ Norvegiæ* — K. Vet.-Ak. Öfvers., årg. 41. N:o 8 [tryckt 1885]. Stockholm: s. 31—42.

Äfven särskildt, med oförändrad paginering. 8:o.

SANIO, C., *Beschreibung der Harpidien, welche vornehmlich von Dr. Arnell während der schwedischen Expedition nach Sibirien im Jahre 1876 gesammelt wurden.* Stockholm. Kongl. boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner. 8:o [tit.; 60; 2 s.]. — K. Sv. Vet.-Ak. Handl., Bihang, bd. 10, häft. 1. N:o 1.

HÖGRELL B., *Botanikens historia i öfversigt.* Göteborg 1886, 304 sid. 8:o. Pris: 3 kr.

”tamen est laudanda voluntas”.

Såsom förf. anmärker finnes det icke något på skandinaviskt språk utgifvet arbete, som innehåller en något utförligare öfversigt af botanikens hela allmänna historia; och är det meningen med förf:s bok att söka fylla denna lucka i vår inhemska litteratur.

Till att börja med samlade förf. sitt material endast för nöjes skull, men då icke något arbete i nämnda väg af någon annan utgafs, beslöt han sig för att publicera det sådant det var med sina *fel* och förtjenster.

Emedan det hufvudsakligen är beräknadt för svenskar hafva ”i botanistförteckningen svenskar, som ej uträttat så synnerligen mycket för vetenskapen, fått plats bland verldsberömda vetenskapsmän, emedan det antogs vara intressant för svenskar att se så många landsmän som möjligt omnämnda i tidsordning”. Redan häraf framgår att åt personalia egnas stort utrymme. Vid hvarje person angifves om möjligt födelse- och dödsår förutom de förnämsta af hans utgifna arbeten.

Annonser.

Ifølge Opfordring har jeg bestemt mig til, dersom et tilstrækkeligt Antal Abonnenter tegne sig, at udgive en Samling af de i Flora Danica afbildede (i Danmark, Sverige, Norge, Island og Grønland vildvoxende) **Halvgræsarter** under Titel af **Cyperaceæ scandinavicaæ**. Samlingen vil indbefatte ca. 150 Arter og leveres for en Pris af 25 Kr. for et ukoloreret, 80 Kr. for et koloreret Exemplar.

Subskriptionen sluttes d. 15de Februar 1887, og dersom til den Tid saa mange have tegnet sig (enten hos Dhrr. Boghandlere Lehmann & Stage i Kjøbenhavn eller hos undertegnede Udgiver), at Omkostningerne kunne dækkes, kan Værket ventes at udkomme omtrent et Aar efter, at Subskriptionen er sluttet; i modsat Fald vil det blive meddelt dem, der have tegnet sig, at Udgivelsen ikke vil finde Sted.

Af de tidligere udgivne Udvalg af "Flora Danica" kunne endnu nogle faa Exemplarer erholdes enten hos Udgiveren eller hos Dhrr. Lehmann & Stages Boghandel i Kjøbenhavn, (Klareboderne 3. K.) Priserne ere:

	Koloreret.	Ukoloreret.
<i>Icones floræ Grönlandicæ</i> (c. 330 Tavler)	165 Kr.	40 Kr.
<i>Arboretum scandinavicum</i> (c. 160 Tavler)	85 „	25 „
<i>Skandinaviske Landbrugsplanter</i> (c. 200 Tavler)	96 „	25 „
<i>Icones plantarum officin. Scandin.</i> (c. 340 Tavler)	160 „	40 „

Joh. Lange,

5, Thorvaldsens Vej. Kjøbenhavn V.

Prisnedsättning å Botaniska Notiser 1871—80.

Vid köp af minst 5 årgångar af Botaniska Notiser 1871—80 direkt af undertecknad lemnas 40 proc. rabatt å boklådspriset, som är för hvar af årg. 1871—74 3 kr., 1875—78 3 kr. 50 öre, 1879—80 4 kr. 50 öre.

Lund i dec. 1886.

O. Nordstedt.

А П П О С Т
Anmälan.

Å hel årgång af **Botaniska Notiser** för år 1887, 6 n:r, emottages prenumeration på alla postanstalter i Sverige, Norge och Danmark med sex (6) kr., postbefordringsafgiften inberäknad, samt hos tidskriftens distributör, hr **C. W. K. Gleerups Förlagsbokhandel** i Lund och i alla boklädor till samma pris. Tidskriften kommer att utvidgas med ett förökadt antal ark eller med pluncher.

C. F. O. Nordstedt.

Hos Svanström & C:o

Stockholm Myntgatan 1.

kan erhållas:

Grått blomprensingspapper format	360×445 mm.	Pris pr ris	3,50
Hvitt	” ” ” ”	” ” ” ”	10,—
Herbariepapper blå färgton	” ” ” ”	” ” ” ”	6,50
” ” ” ”	” ” ” ”	” ” ” ”	9,—

Obs! De båda sistnämnda sorterna användas vid Riksmusei Botaniska afdelning.

Innehåll: S. MURBECK, Växtgeografiskt bidrag till Skandinavien flora. — Lärda sällskaps sammanträden: O. TH. MÖRNER, Några Carices. — A. G. KJELLGREN, "Pilæ lacustres". — H. STRÖMFELT, Iakttagelser öfver fanerogam- och ormbunkvegetationen vid Norges sydvestra kust. — F. R. KJELLMAN, *Pyrola secunda's* af skottbildningen betingade s. k. "vandring"; Om anatomiska karaktärers föränderlighet. — J. A. O. SKÅRMAN, Om Salix-floran på Klarelfvens stränder. — Literaturöfversigt: Svensk botanisk literatur 1885. — B. HÖGRELL, Botanikens historia. — Annonser.